

Finskog orla ribara ubila struja: TUŽAN KRAJ RIBARA OLIJA

UŽAN KRAJ RIBARA OLIJA

Opovo, 21. novembar 2020;

Desetogodišnji orao ribar, poreklom iz Finske, stradao je od strujnog udara na pruzi Beograd-Skoplje u Grdeličkoj klisuri, saopštilo je Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije. Ribar je ugrožena vrsta koji se u Srbiji ne gnezdi gotovo 100 godina, dok jedinke iz severnih populacija našu državu preleću dva puta godinje kada se sele.

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica navodi da su finski ornitolozi obavestili u ponedeljak srpske kolege da je orao ribar, obeležen satelitskim odašiljačem, verovatno stradao kod sela Boćevica nadomak Leskovca. Finci su se zabrinuli kada su primetili da satelitski odašiljač tri dana šalje signal sa jednog mesta, što je ukazivalo da se orao ne pomera i da je u nevolji.

Informacije o kretanju i zadržavanju ptice dostavili su kolegama iz Društva za zaštitu i proučavanje ptica Srbije, kako bi što pre proverili šta se dešava sa orlom. Slobodan Marković, ornitolog iz Društva, izašao je na teren u nadi da ovaj slučaj neće biti pridodat crnoj statistici stradanja ptica na ovim prostorima.

“GPS pozicija koju sam od kolega dobio bila je na samoj međunarodnoj pruzi Koridora 10 Beograd-Skoplje-Solun koja se

nalazi između Južne Morave i sela Boćevica. Kada sam došao na lice mesta, na žalost, mogao sam da konstatujem da je ptica mrtva. Leš koji je bio ispod dalekovoda, položaj i promene na telu ukazivale su na to da je ptica stradala od stujnog udara kontaktne mreže pruge. Oraz nije imao šansi protiv struje jačina 25.000 volti”, pojašnjava Marković.

Oraz ribar (*Pandion haliaetus*) se u Potamišju redovno viđa na vodenim staništima tokom prolećne i jesenje migracije. Posebno na revirima Tamiša oko Venčovog vinograda, Mačkovog vira i Trnovače, kao i na ribnjačkim jezerima u Barandi i Sakulama. Izuzetno je vešt lovac, a lovi tako što osmatra sa neke visoke grane uz vodu ili lebdenjem iznad vode. Kad primeti ribu, pikira sklopljenih krila sa ispruženim kandžama dijagonalno napred i udara u vodu, plitko zaranja, a zatim isplivava i podiže se u vazduh, a plen uvek namešta sa glavom napred. Međutim, ponekad (retko) se dešava da je riba previše krupna, a kako su mu specifične kandže čvrsto zakačene za plen, krupna

i snažna riba može ga odvući ispod vode i udavati. Lov je spektakularan i mnogi sportski ribolovci na Tamišu imali su prilike da ovo uživo posmatraju.

Nastradali orao ribar prvi put je bio u rukama stručnjaka za ptice kada su ga, kao jedinog mladunca u gnezdu, 26. jula 2010. obeležili metalnim prstenom u mestu Tervola, na severu Finske. Narednih godina redovno se gnezdio nedaleko od mesta izleganja, u jesen odlazio u Afriku i na proleće se vraćao u postojbinu. Od izleganja do trenutka uginuća ovaj svetski putnik 10 puta je išao do Afrike i nazad i uspešno savladavao mnoge izazove i opasnosti.

Finci su stradalog orla nazvali Oli, po finskom ornitologu Olli-Pekka Karlinu, koji je zajedno sa ornitologom Mati Suopajarvijem pticu obeležio satelitskim odašiljačem 1. avgusta ove godine.

Ove jeseni Oli je seobu započeo 13. septembra i tokom 59 dana preleteo je ukupno 4.613 kilometara, od Finske do Boćevice u Srbiji. Orao je leteo kroz devet zemalja: Finsku, Rusiju, Belorusiju, Ukrajinu, Rumuniju, Bugarsku, Grčku, Severnu Makedoniju i Srbiju. Najduže se zadržao u Ukrajini gde je čak 20 dana lovio, odmarao se i pripremao za nastavak seobe.

Milan Ružić, izvršni direktor DZPPS, kaže da je neobično to što je, umesto da leti na jug ka Turskoj i Bliskom Istoku, orao iz južne Bugarske krenuo na zapad, a potom iz Đevđelije okrenuo ka severu i tako došao do Grdeličke klisure.

“Koridori kojima se ptice kreću nisu bezbedni i mi ljudi imamo odgovornost da to stanje promenimo na bolje. Milioni nebezbednih stubova za prenos električne energije vrebaju nove žrtve. Zato smo sa kolegama iz sedam država, uz finansijsku pomoć Evropske komisije, pokrenuli projekat 'LIFE Danube Free Sky' koji ima za cilj sprečavanja stradanja ptica na dalekovodima uz korišćenje najnovijih znanja i tehničkih rešenja”, kazao je Ružić, prenosi Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije.